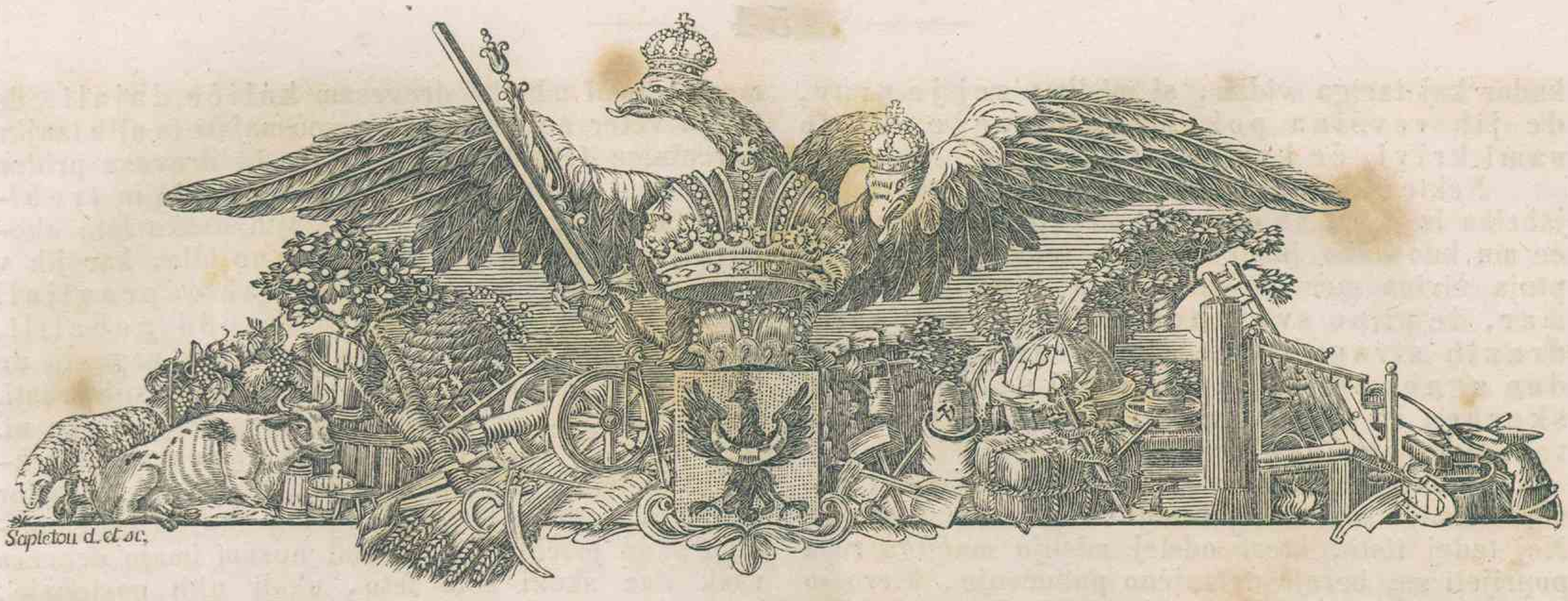

Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III. | *V srédo 24. Kimovca. 1845.* | List 39.

Zaničevavcam pevcov.

„Čmu pevec pôje? marsikdo vprašuje,
Sej dandanašnji nam ni pétje mar!
Od vsih se pevec-godec zasmehuje;
Njegova pésem je pač prazna stvar.“

O vi, ki 'z ust vam íde neprevdarno
Beseda taka, sèm stopite zdàj,
In poslušajte skerbno me in varno;
Vam na ušesa bom povedal kàj:

Prašajte gerlico, čmu pokruljkuje
Tak' milo v znôjni, trudapolni dan,
Kdar sončni žark le déla skerb kušuje,
In gerlic glas je vsim neopazvan?

Prašajte slavca, čmu tak' sladko guči
V samotnim kraju sénc in hladnih loz,
Kdar srebros'jajne, mirodarne luči
Na cvetja san razliva lunni voz?

Prašajte rožo, čmu tak' blago dije,
Naj njeni duh že vonja kdo, al ne?
Čmu vse to troje svôjo sladkost lije
Tje v zrak — al nam, al sêbi, kdo to ve?

Pa le kruljkuje gerlica, le pôje
Slaviček, le se lije rožic sljá;
In tak' spolnujejo dólžnosti svôje
Zročêne seb' od miliga nebá.

Tak' tudi pôje in tak' tudi sluje
V dnu pevčeviga serca pétja dòn *);
Za pesmi cilj in kônec ne vprašuje,
In njeni vspéh si v nemar puša òn.

*) Don der Hall.

Vsesilna moč nadzvézdniga vlijanja
Objéma pesmonôsno mu serce,
In brez skerbí do ptuj'ga poslušanja
Mu pesem klije, raste, v cvetje gré.

Častite ga tedej, al zaničujte
Njegovo pesem, kakor prazno stvar:
Le téga nikdar mi ne pozabljujte,
De njega pesem je nebeški dar;

De z-njo spolnuje òn, ploslanec róku, *)
Kar sercama naročil mu je Bog;
De òn v čutílih serc, v radosti, v joku
Le bôžjo slavo pôje krog in krog.

Rodoljub Ledinski.

*) Rok, róku, rokú, das Schicksal.

Mačji rep, kej dobra klaja za živino.

Mačji rep pri nas *) zató takó imenovana trava, kér klasovje naredí, ki je nekoliko mačjimu repu podobno, se je jel pri nas zmirej bolj razširjati. Sej pa tudi po vsi pravici veliko hvalo zasluži zató, kér z vsako zemljo za dobro vzame, v dobri mastni, nekoliko vlažni zemlji pa se posebno čversto obnaša in goveji živini in konjem prijetniga sená na cente da. Na oralu se pridela 60 in clo 80 centov sená. Trava izraste 3 do 4 čevlje visôka in kér ima na steblu odrastikov dovelj, da tudi pràv tečno klajo 7 ali 8 lét zaporedama. Navadno deteljo prekosí mačji rep ne samó na obilnosti pridelka, ampak tudi na dobroti sená. Neki visoko častiti gospod na Gorenskim so lanjsko leto veliko njivo z mačjim repam obsejali, in ko so hlapci letas senó kosili, so se memo gredoči kmetje nà glas čudíli, de pri gospodu t..... rèž sečejo! Ti kmetje so namreč od delječ mislili, de je visoko rašeno senó mačjiga repa, rèž bila.

*) Nemci to travo Timotheusgras imenujejo, po Timoteju Hanzonu, nekimu Anglijanu, ki je pervi seme te trave iz Amerike na Angležko prinesel.

Bog daj, de bi naši kmetovovci zmirej bolj spoznavali, de je pomnoženje klaje za-nje nar veči dobiček! Z majhnim trudam in z majhnim denarjem bi se dale slabe pušôbe v lepe travnike predeláti in marsiktera njiva bi veliko več vèrgla, ko bi jo z travnimi semeni obsejali. En funt semena mačjiga repa veljá le 30 krajcarjev, pahovke pa 20 krajcarjev: na vsak mernik žitne posetve je potreba pahovke 5 funtov, mačjiga repa pa 3 funte (na 1 oral 15 funtov semena); glejte! če slabe travnike preôrjete, nekoliko pognojite in z semenam imenovanih trav obséjete: koliko dobička si boste privabili. Res žalostno je, tolikanj opešanih ali clo zapušenih travnikov viditi, kteri bi se lahko z majhnim delam popraviti dali! Travnikam pràv streči, ni pretežka reč: veliko kmetovavcov pa je, ki nimajo ne iskrice pameti v glavi, de bi kaj druziga in boljšiga začéli, kakor to, kar so pri svojih prednikih vidili ali od njih slišali. Pet napak je, ki mene nar bolj žalijo pri kmetijstvu: perva je pijančevanje gospodarjev, druga nesnažnost pri živini, tretja sapušeni travniki, četerta pogúba gnojá in péta nemarnost pri sadjoreji. Vselej

kadar kaj taciga vidim, si mislim: sej je pràv, de jih revšina pokorí nemarneže, ki so sami krivi, če kruha stradajo!

Nekteri kmet noč in dan pazi, de mu kdo kakiga jabelka iz verta ne odnese; na vso moč razsaja, če mu kdo kako jamico korúna izkoplje ali če mu ptuja živina mervico sená pojé — to pa mu ni mar, de si po svoji nemarnosti na desetih druzih straném sam škodo déla, in vsaki dan zgubo terpí, ktero, če bi nekoliko bolj skerben in prebrisan bil, bi lahko v stoteri dobiček premenil.

Pa kam sim od mačjiga repa zašel, od kteriga samiga sim tukej besedico govoriti namenil! Nej tedej tisti, kteri odslej mislijo mačjiga repa poprijeti se, berejo natanjčno podučenje, ktero so gosp. Dr. Orel v 6. listu letašnjih Novic dali, in nej se po tem poduku ravnajo, kteriga je že skušnja poterdila. Dr. B.

Kakó in zakaj priden vertnar svoje drévje vseskozi snaži in čedi?

(Konec.)

Lenard. Ovbe, pusti me nekoliko časa, sej ne gorí! Povej mi poprej, zakaj de je mah drevju škodljiv?

Boštján (med pogovoram vseskozi pridno po deblih derga, zdej na tem, zdej na unim drevesu. Lenard gre za njim poslušaje.) Poslušaj tedaj, ob kratkim ti bom vse povedal, kar ti je vediti potreba. Golo resnico so gospod Pirc govorili, ko so rekli:

„Mah je drevju takó škodljiv, de ga ne le nerodovitniga storí, ampak sčasama tudi usuší, če ga zlo prevzame, kér ne le narbolji muzgo iz drevesa izpije, in mu rodovivni živež iz zraka odvzame, temuč se tudi škodljive živali in červi v njem zaredé in drevó posedejo.

Mah raste rad po drevesu, ktero v zamokli zemlji stojí, ali pa če je v zatišji, de veter in sonce mokrote sprot ne posuší. V deževnih letih se mah nar raji dela. Mah se tudi iz svojiga semena po drevji zaseje, in se po vsim vertu razširi, kteriga veter iz eniga drevesa na drugo prenese.

Z maham porašeno drevó se mora narpred očistiti, vès mah po deblu in po vejah ostergati, in tiste veje vse odrezati, ktere so z maham preveč zagošene, ali clo skažene. Potlej se mora vse drevó po deblu in po vejah, več dni zapored z merzlo vodó vmivati, in z kertačo ali omelam obdergniti, ali pa z slamnato metlo ošvigati.

Narboljši pa je, če drevesa saj vsake tri leta z apnam pobeliš. To drevju dobro služi, in sicer: 1) Se vès mah na drevji naglo posuší, in drugi zrasti nemore. 2) Se z apnam zalega gosenc in druge škodljive živali, ki se po ispoknjah za kožo vgnezdijo, pokončá in umorí. Tudi potlej, dokler drevó po apnu diší, metulji blizo ne pridejo, kteri gosence zaležejo. 3) Tak belež storí drevesam gladko kožo, jih pomladí, h rasti in k rodovitnosti veliko pripomore, in drevje pri zdravju ohrani.

Dobro tedej storiš, če vse sadne drevesa spomládi, kadar muzga nastopa, ali pa jeseni v suhim vremenu z apnam pobeliš, kakor se hiše belijo, samo malo bolj gost belež narêdi.“

Lenard. Tri sto medvedov! če je tedej taka, moram hitro teči, de še drevje obvarjem, kar se da. Oh, če bi bil jez to popred vedil!

Boštján. Res žalostno je viditi, kakó kmetje večidel svoje sadne drevesa v nemar pušajo. Namesto de bi mladim drevesam količe dajali, de bi jih veter ne zamogel preveč majati in njih tanjke koreninice tergati; namesto de bi drevesa pridno od gosenc in druzih merčesov snažili in trebili; namesto de bi zemljo krog njih vsako leto okopovali, *) de bi vse zarašeno ne bilo, kar jih v rasti zaderžuje; namesto de bi mah odpravljali in jih vsako jesen z apneno vodó pobelili, kar mah morí in drevesno kožo oživí; namesto de bi jim včasi nemalo pognojili — jih pustijo rasti, kakor rastejo, ter mislijo, de vsiga tega treba ni. Neumneži ne vedó, de tudi sadne drevesa strežbe in obdelovanja potrebujejo, ravno takó, kakor njive, nógradi in travniki, če hočemo od njih obilniga sadú pričakovati. Pred nosam imajo drevesa vsak dan skozi celo leto, okoli njih postopajo, kvantajo, burke vganjajo — na to pa nikoli in nikdar ne mislijo, de oné tudi kake skerbí potrebujejo. Otrok je povsod dovelj, to pa le malokterimu očetu in malokteri materi v glavo pade, de bi vsakimu svojih otrok nekej vertnih dreves v posebno skerb izročili, de bi te lahke dela opravljali, od kterih sim lih kar govoril. O nemarnost, velika nemarnost!

Danecki.

Pogovor

kmetiſhkiga ozheta s ſvojim naravoſlovja suzhenim ſinam, v meſzu Kimovzu.

O. Janes! ti ne verjameſh, kakó hudo ſe mi je nizoj godílo, ko ſim ſhel domú is ſomnja.

Ş. Kaj taziga ſe vam je primerilo?

O. Véſhe ſo me motíle, de domú niſim najdel, in de ſim ſkorej vſo nozh okrog trapal.

Ş. Kaj neki ſo véſhe, ki ſo vam takó nagajále?

O. Ali ne veſh, kaj de ſo? Veſhe ſo hudobni duhovi, kteri v poſebnih krajih po nozhi ko ſvitle luzhize okrog letajo in ljudí s ſvojo ſvitlobo motijo, drashijo in sapeljujejo.

Ş. Kakó pa véſte, de ſo véſhe hudobni duhovi?

O. Sató kér ſe pri véſhah nizh drusiga ne vidi, ko ſvitloba; in kér ljudí drashijo in sapeljujejo, kaj drusiga morejo biti, ko hudobni duhovi?

Ş. Ali ſe pri ognju vidi kaj drusiga, kakor ſvitloba?

O. Pri ognju ſe nizh drusiga ne vidi, kakor ſvitloba.

Ş. Ali je ogenj savoljo tega kaki duh?

O. Ogenj ni duh; pa véſhe tudi niſo ogenj.

Ş. Bleso de — sakaj ravno ogenj ali luzhi v sraku ſo véſhe.

O. Kakó pa ſe samorejo napraviti take luzhi v sraku?

Ş. Is zhloveſhkih in shivinſkih koſtí, in is vſih drusih trohljivih rezhí ſe napravi neki ſopar

*) Ko bi ljudjé vedili, kakó zlo okopanje mladim in starim drevesam pomaga, bi tega dela nikoli ne opustili. V pervim letu posajeno drevje le takó okopaj, de perst po verhu plitvo zrahljaš, de skorje ne naredí, de bo mogla zemlja iz zraka rodovitnost na se vleči. Vari, de kake korenine ne premakneš, ali ne raniš. Tudi plevela takó delječ ne pusti, kakor so korenine dolge. Tudi v prihodnje je dobro, nektere leta drevje okopavati in perst rahljati, dokler veliko ne odraste.

Narbolj pa bo mladim drevescam teknilo, če vsako leto dva čevlja globoko in široko, pred koreninami okrog drevesa zemljo prekopaš in jo zboljšaš. Mlado drevó takó postreženo, pol sežnja dolgo mladiko v enim letu požene. Odrašenimu pa k obilni rodovitnosti pripomore, kér le zrahljana zemlja se zamore potrebniga živeža iz podnebja, od toplote in rose, od dežjá in zimske móče navzeti, in drevesnim koreninam v rast podeliti.

(gaz), ki ga vodenz (Wasserstoff) imenujejo, ki v pravi primeri s fosforam sdrushen, v tami svitlobo od ſebe daje. V nekterih krajih ſe doſto fosfora in vodenza napravi, ki ſe v gorkoti vshgeta, in kér ſta lasheji, ko srak, v njem plavata; vidijo ſe luzhize, ki od ſape gnane ſemtertje ferkljajo, in nevedni ljudje ſi jih miſlijo véſhe.

O. Ako véſhe niſo hudobni duhovi, ampak le luzhize, sakaj ſe nar vezhkrat vidijo pri pokopaliſhih, ali v drujih krajih, kjér je kaj mertvih trupel, ali pa v kakim mozhirju?

Ş. Take luzhize, ki jih imenujete véſhe, ſe sató vezhidel vidijo v takih krajih, ker pri trohnenji koſtí, dreveſ, seliſh in drugih rezhí ſe napravi doſto vodenza in ſosfora, ki ſe vshgeta in take luzhize napravita.

O. Ako véſhe niſo hudobni duhovi, sakaj pa ljudí drashijo in motijo? Zhe ſim tekel pred njimi, ſo sa mano letéle; zhe ſim jih lovil, ſo pred mano beshále.

Ş. Vſe to vam rad verjamem; pa vender is tega ſhe ne ſmete ſoditi, de ſo véſhe hudi duhovi; sakaj kader ſte têkli sa kako luzhizo, ſte srak pred ſabo pihali in odganjali, in torej je tudi luzh, ki je v njem plavala, beshála pred vami; kader ſte pa têkli pred luzhjo, ſte srak vlékli sa ſabo, in tudi luzh je ſhla sa vami.

O. Zhe niſo véſhe hudobni duhovi, sakaj pa le po nozhi letajo? Ş̧aj luzhize bi ſe lasheji po dnevi napravile, ko po nôzhi, kér je po dnevi gorkeji?

Ş. Te luzhize ſe sató le po nôzhi vidijo, kér jih po dnevi ſonzhna ſvitloba otamní; ſaj ſe tudi ſvitloba od prishgane ſvezhe po dnevi komaj vidi, po nozhi nam pa zelo hiſho rasſvetli.

(Konez ſledí.)

Slovenske besede.

Radislav. Bog daj srečo! So že prišle „Novice“?

Jaz. Dnes je še le sreda, saj véš da k nam v Celovec le o petkih pridejo. Meni se zdi, sčasoma bodeš že v torek prišel barat po njih, ko še v Ljubljani natisnjene niso.

R. To ne; pa tajiti ne morem, berem jih rad in težko očakujem da pridejo, kér vsaki list kaj koristnega pové, in to vse lepo po domače in prijazno, kakor bi s svojemi naj bolji prijatelji se pogovarjal. Kdo bi bil mislil, da imamo po Slovenii toliko prijatlov našega pismenstva. Kjer bodi se oglasi kdo in napiše kaj za naše Novice, kjer je bilo poprej vse tiho in gluho, kakor v grobu. Tudi bravcov naših Novic je kazalo k novemu letu toliko pokazalo, da je bilo kaj.

J. Lepa truma jih je bila, in to še niso vsi; jih je dobre mere še petkrat toliko, ki ne stojé v kazalu in vendar Novice pomnivo beró. Nekteri list gre skoz deset in še več rok. — Hvala Bogu! da smo se Slovenci tudi zdramili in da je tudi med nami najti iskrenih domorodcov in plemenitih rodoljubov.

R. Je li to kaj takó žlahtnega, biti domorodec ali rodoljub?

J. No, pa kakó je to žlahtno in lepó! Bolj bi ne vedil človeka povzdigniti, kakor da bi rekel: „ta ali uni je pravi rodoljub ali domorodec.“ Kdor vès svoj narod ljubi, mu dobro želí in si perzadeva vsrečiti ga, se imenuje rodoljub, ali pa domorodec, kér vso domovino s svojo ljubeznijo objame. Že pošten hišni gospodár se povsod spoštuje, kér za svojo družíno pridno skerbí, koliko častitljivejši je rodoljub in domorodec, ki vès narod in celo domovino v svojim sercu nosi. Iskren domorodec biti je pri vsih izobraženih narodih naj veči čest in slava; in to popolnoma po pravici. Kdo bi takega ljubeznivega in blagomislečega korenjaka ne čestil, ki je poln ljubezni do svojih rojakov? Izdajavec biti svojega naroda je pa naj veči gerdoba in sramota, pa tudi prav po pravi pravici. Povsod in od vsih je zaveržen. Za ptujino zije, za domače mu ni mar — kdo bode za takega nemarneža maral? — Kukavica tak človek, ki svoj narod zametjuje, ž njim vred pa tudi samega sebe. Nihče se na njega ne zanese. Kdo mu bode zaupal? Njegovi rojaki ne — do njih ljubezni ne skaže, njim se je bezočno izneveril; ptujci pa še manj; kdor količkaj pameti ima, mu mnogo ne zaupa. Še svojemu narodu ni ostal zvest, veliko manj se ptujec sme na takega zanesti. — Rečem jo: Še priden kristjan ni, kdor svojega naroda ne ljubi.

R. Hoho! ta bode težko pela! Kristijan mora vse ljudi ljubiti, pa nikar samo svojega naroda.

J. Ne mešaj besed! Jaz nisim rekel, domorodec mora — samo svoj narod ljubiti; jaz le pravim: pravi domorodec mora — tudi svoj narod ljubiti; ako tega ne storí, je malopriden kristjan. To je gola resnica. Kristjan mora vse ljudi ljubiti, to vém; kje pa stojí, da sme ljudí svoje domovine zanemarati, se jim izneveriti? On mora vse ljudí ljubiti; niso ljudjé njegovega rodu tudi ljudjé? Ako kdo svojih rojakov ne ljubi, tudi ne ljubi vsih ljudí in slab kristjan je; to jaz govorim, in to je resnica. Sv. apostelj Pavel piše: „Ako pa kdo ne skerbí za svoje, posebno za domače, ta se je odrekel veri in je hujši od nevernika.“ (Tim. 5, 8.)

R. To je jasno, kakor rumeno sonce.

J. Ta bi bila prava, da bi kdo terdil, vsi ljudjé na celim širokim svetu so si bratje in sestre — Slovenec Slovencu pa ptujec! za ptujino se štruliti, za svojo domovino in za svoj narod pa ne skerbeti, to je toliko, kakor da bi ptujo hišo zidal, svojo streho pa tergal. Prikarjali smo se tu le une dni, ali je tak človek neumnež ali budalo? Količkaj pameten tega ne dela.

R. Imenitniši od domorodca se meni vendar zdí kozmopolit ali svétčan, to je tak človek, ki vès svét ljubi.

J. Oba sta jednako plemenita. Domorodec vsem ljudem dobro želí na vesolnem svetu; on nikogar za to ne žali, ako je iz druge dežele, ali iz kakega drugega naroda. V blagih mislih sta si domorodec in kozmopolit popolnoma jednaka, gledé te stvari; ravno takó tudi v djanju. Vsim ljudem in vsakemu človeku na vesolnem svetu domorodec ne more dobrot skazovati, pa to je nemogoče tudi naj večemu kozmopolitu; — po celi zemlji dobrote deliti, to zamore sam Bog, ki je vsegamogočen. Domorodec dela dobrega kolikor premore — več pa tudi nihče ne more. On želí in si perzadeva, da bi ljudjé svojega naroda prihajali čedalje pametnejši, razumnejši, poštenejši — z jedno besedo izobraženejši in srečnejši v vseh rečeh. Ravno to mora tudi kozmopolit si perzadevati; ako bi tega ne storil, bi bilo vse hvastanje, da vsem ljudem dobro želí, prazno — in bi ne bilo piškovega, gluhega oreha vredno. Za vès nezmerni svét slab človek skerbeti ne more; skerbi vsaki za svoj narod in ne zaničuj in ne preganjaj drugih in vsim

narodam se bode dobra godila, takó se podpomaga sreča vsega svetá.

(Dalje sledí.)

Slovenskim pevoljubam.

(Konec.)

Drugi vzrok, de naši možki ne prepevajo, se po moji misli mora v naših pesmah iskati. Naš ženski spol je goreče namišljivosti, lahke občutljivosti, mehkoserčnosti in pobožnosti po veči meri dobil, ko možki spol; temu se mora pripisati, de mu vsaka pesem prav pride. Druga je pri možkim spolu. Ako pesem v sebi potrebne živosti nima, ako ona ne zadevlje ravno njegoviga pričijočiga bitja, ako v nji njegovi občutki jasno izraženi niso: bi bil prazen trud ga s takimi pesmami k petju buditi. —

Na Štajarskim so se bile pred nekoliko letmi pesme pod naslovam: „Koroške in Štajarske pesme od gosp. Ahacelna“ močno zagnale, in še zdaj jih sèmtertje ženski spol prepeva; koliko so pa pri možkim spolu pevoljublja zbudile, se bo morebiti pozneje pokazalo. — Tem pesmam se pridruži skoro ravno tako veliko število še bolj novih, od domačih pesnikov zloženih pesem, ktere sicer še nikjer natisnjene niso, vender so že na široko v Celjskim krogu poznane. Kar njih notrajnosti vtiče, se je čuditi, de so, kakor de bi se bile iz eniga mozga zlegle; kér se vender dobro vé, de imajo razne očete. Vse imajo na sebi splošno znamnje neke dušne bolezni; — po vsih se neka černa žalost vleče — one so žalostno opevanje zgubljeniga raja. Take pesme cvetečiga, junakoserčniga mladenča nič ne mikajo.

Ako hočemo, de bi se naši mladenči za petje vneli, de bi divje, človeku nespodobno tulenje in ukanje s prijetnim petjem zamenili: jim moramo ponuditi pesme, ktere zdravi duh oživljuje, ktere za možko duševnost čverste hrane v sebi imajo. Ni zadosti za Slovence pesem v slovenskim jeziku zlagati, ampak potrebno je, de so v slovenskim duhu zložene. Ta duh se pogreší večidel v vsih naših pesmah, in to je lahko tudi krivo, de se naše pesme Slovencu priljubiti nemorejo. Pesme, v kterih bi ljubezen do slovenskiga naróda, do svoje domovine i. t. d. izražena bila; vojniške pesme, lovske, brodniške, bi gotovo našim mladenčam dopadle. Takšnih pesem so nam dozdaj naši pesniki dolžni ostali.

Pesme, s kterimi se nam v „Novicah“ slovenski pesniki glasijo, ne gré meni tukaj pretresavati; — to pa je že vsaki domorodec gotovo občutil, de mili glasovi tistih, ki svoje pesme v novo oblačilo ogrinjajo, globokeji v serce segajo. Od teh pričakujemo, de se nam bojo včasi s takšnim petjem glasili, któro bojo lahko vsi mladi Slovenci z njimi spremljali.

J. Drobnič.

Smešnica.

(Dobro žganje). Neki gospod gré memo nekega hrasta in vidi ednega človeka pod hrastom, da spí, in ednega poleg njega, da stojí, in ga gleda. — Ko ta gospod po ravno ti poti nekoliko ur potem zopet nazaj pride, najde tù obá, kakor ju je popréd vidil. — Vpraša stojéčiga: „Kaj pač ti tù gledaš?“ „„E gospod!““ — mu odgovorí — „„ta junák je pijan, ko čep; jaz pa čakam, da se prebudí; moram ga vprašati, kjé je on to žganje, ko se ga je napíl, kupil? presneto dobra kaplica je mogla biti.““

(Po Zori Dalm.) —fov.

Cesarki ukazi.

(Za fabrikante, štacunarje in rokodelce). Po višim povelju od 24. Rožnicveta tega leta morajo prihodnjič vse rajtinge od prodániga blaga ali rokodelskih izdelkov štempljane biti, če na njih z kakoršno besedo si bodi zapisano stojí, de so plačane. Take rajtinge, na ktere je fabrikant, štacunar ali rokodelec zaznamoval, de so plačane, so plačilni list (kvitenge) od odrajtaniga plačila, morajo tedej tudi kakor druge kvitenge štempljane biti. Rajtinge od zneskov spod 2 goldinarja niso štempeljnu podveržene; od dveh goldinarjev pa in čez — mora po postavah štempelj znesku primerjen biti, kar vsak lahko tudi v naši pratiki bêre. — Kdor bo prihodnjič temu povelju nasproti ravnal, bo v štempeljnovo kazen (štrafingo) zapadel. — Veljáva tega vikšiga ukaza se je od začetka Velkiserpana začéla; za storjene pregreške pred tem oznanilam se mora pa le sam štempelj brez vse druge kazni plačati, če zató postavljeni ogledovavci kakiga kramarja i. t. d. zapazijo, de nima štempljane rajtinge.

(Vùn, vùn z starimi bankanóti!) Kdor ima še kej starih bankanotov od let 1816, 1825, 1833 in 1834, jih po cesarskim privoljenju od 18. Maliserpana tega leta zamore odslej le samó pri národni banki na Dunaju spečati, ktera jih bo še do konca Velkiserpana leta 1848 jemála in zmenovála. Potém pa bodo vsi ti stari bankanoti v nič prišli in kdor jih bo takrat še kej imel, ne bo nikjer ne vinarja za-nje dobil!

Urno, kaj je noviga?

(Železna cesta iz Dunaja v Prago) je odperta. 20. dan Velkiserpana je bila z velikim praznovanjem po nji perva vožnja. Praga leží od Dunaja 40 milj delječ; po železni cesti so se pa v 15 urah in pol pripeljali. Namesto Cesarja so se Nadvojvoda Franc Korl vpervič po ti novi železni cesti peljali v družini Nadvojvoda Jožefa, Ogerskiga Palatina, in njegoviga sina Nadvojvoda Štefana, poglavarja Česke dežele. Na véčer, po dokončanih druzih veselícah, so se imenovani Nadvojvodi na Zofijovi otok v Pragi podáli, kjer so prijatli českiga jezikoslovstva ta veséli dan še posebno praznovali. Presvitli Nadvojvoda Štefan so se prav čversto z pričijočimi gosti v českim jeziku pogovarjali.

(Wiener Zeitung.)

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Kadar debelih ni.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	20. Kimovca.		15. Kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	1	35	1	43
1 » » banaške	1	55	1	55
1 » Turšice	1	13	1	11
1 » Soršice	1	20	1	20
1 » Rèži	1	17	1	18
1 » Ječmena	1	—	—	—
1 » Prosa	—	54	1	9
1 » Ajde	1	—	1	5
1 » Ovsa	—	40	—	43

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*